

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Illustratur illa sententia, Reges terræ afferent gloriam suam, & honorem in illam. Et portæ eius non claudentur per diem: nox enim non erit illic. Et afferent gloriam, & honorem gentium in illam. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

Illustratur illa sententia,

Reges terra afferent gloriam suam, & honorem in illam. Et portæ eius non claudentur per diem: nox enim non erit illis. Et afferent gloriam, & honorem gentium in illam.

SECTIO V.

Inter ea, quæ Ioannes de cælestis ciuitatis pulchritudine, amplitudine, & splendore commemorat, duo videntur sanè præclara, & magnifica: vnum est tam illustrem, tam locupletem, tam pulchram, tantisque in omni genere ornamentis eondecoratam ciuitatem nemini interclusam esse: sed aditum ad eam patere omnibus, qui illius ciues esse expetierint: hanc enim ob causam dicitur habere portas duodecim, tres ab Oriente, tres ab Aquilone, tres ab Austro, totidemque ab Occidente: easque omnes perpetuò apertas, ac patentes: *Et portæ eius non claudentur per diem: idem enim est hoc loco, per diem, ac perpetuò, cum in illa ciuitate nulla sit nox, sed perpetuus, stabilisque dies, cum claritas Dei, quæ nullam subit vicissitudinem, eam illuminet, vt superius dictum fuerat. Id quod explicauit Ioannes, cum subiunxit: Nox enim non erit illis: quasi diceret: Cum audis portas huius ciuitatis non fore claudendas per diem, intellige perpetuò patere, quoniã nox non erit illis, sed constans, ac perpetua dies. Alterum est Reges terræ gloriã suam, & honorem in eam ciuitatem illaturos: Reges, inquit, terra afferent gloriam suam, & honorem in illam. Et iterum: Afferent, gloriam, & honorem gentium in illam. Quod & ad frequentiam, & ad opulentiam illius ciuitatis commendandam maximè pertinet. Dicamus nonnihil de singulis.*

Quod ad primum spectat, aduerte, aditum ad cælestem illam urbem per peccatum primi hominis omnibus mortalibus interclusum fuisse iterum Christi Domini singulari beneficio patefactum. Is enim sua passione, ac morte promeruit, vt homines, qui antea, quantum eumque probi, iusti, essent, ab illius ciuitatis ingressu arcebantur, in eam non tantum ingredi, sed illius ciues fieri, & in ea perpetuò domicilium habere possent: quemadmodum disertè docet Paulus ad Ephes. 2. *Per ipsum habemus accessum ad Patrem. Ergo iam non estis hospites, & aduena, sed estis ciues sanctorum, & domestici Dei.* Et ad Hebr. 6. appellat Christum nostrum præcursorem seu vt Græcè est, προδρομος, qui in cælum ingressus illud nobis aperuit, *Qui confugimus, inquit, ad tenendam propositam spem, quam sicut anchoram habemus animæ tuæ, ac firmam, & incedentem, & que ad interiora velaminis, vbi præcurso pro nobis introiit Iesus.* Significat verò Paulus allusione facta ad tabernaculum Mosaicum, & sancta sanctorum, in quæ nullus ingredi poterat, nisi Pontifex Maximus semel in anno, Christum in sancta sanctorum cælestia tanquam Pontificem Maximum ingressum fuisse, eaque nobis omnibus patefecisse, atque adeo fuisse προδρομος, seu præcursorem nostrum, qui ante nos præcurrens cælum sua passione nobis aperuit Cui concinit illud Christi Ioan. 14. *Vado parare vobis locum.* Et quoniam de sanctis sanctorum cælestibus loquitur Paulus, quæ nobis per Christum reserata, & patefacta fuerunt, est ad id illustrandū elegantissimus locus ille Ezech. 41. vbi agens de templo ciuitatis illius per Christum in terris fundandæ, atque inde in cælum vsque euehende (is enim est literalis sensus eius visionis) sic ait. *Et mensus est longitudinem eius viginti cubitorum, & latitudinem eius viginti cubitorum, ante faciem templi. Et dixit ad me: Hoc est sanctum sanctorum, & mensus est parietem domus sex cubitorum, & latitudinem lateris quatuor cubitorum vniuersè per circuitum domus, Latera autè lateris ad latera bis triginta tria. Et paulò post: Et vidi in domo altitudinem per circuitum fundata latera*

I. In descriptione huius urbis duo præclara annuntiantur.

II. Cælum autem reclusum nobis Christus aperuit.

Hebr. 6. 20. Noster ad cælum præcurser dicitur.

Ioan. 14. 1. Ezech. 41. 2.

ad mensuram calami sex cubitorum spatio: & latitudinem per parietem lateris foris fecit quinque cubitorum: & erat interior domus in lateribus domus. Quo loco difficilis est inter interpretes controuersia quidnam laterum nomine accipiendū sit: Etenim Richard. de S. Vict. vult esse deambulatoria. Sed ea sententia nō est probabilis, vt Lyranus demonstrat. Alij aliud committantur. Nos verā putamus Hugonis Carēsis, & aliorū sententiam, aientiam per huiusmodi latera sedilia esse intelligenda, quæ per circuitū parietum templi, & ipsius sancti sanctorū apparuerūt. Diserte enim tradit Ezechiel etiam in ipso sancto sanctorum eiusmodi latera visa esse.

Laterum nomine sedilia apud Ezech. intelliguntur Rich. Vict. Lyran. Hugo Carē.

III. Car. visa sint sedilia sanctorum.

Et constituto, quod non est huius loci persequilogius, plenum mysterij est, quodd intra ipsa sancta sanctorum posita sunt sedilia, cum ibi superuacanea viderentur, quippe cū nulli præter quā summō sacerdoti in eum loco cum pateret ingressus. Quæ fuit ratio potissima, qua Lyranus in commēt. super Ezech. putauit se prædictam Hugonis expositionem omnino conuellere, demonstrarēq. latera non esse pro sedibus sumēda. Et quidem, si eo loco de templo Salomonis sermo haberetur, aptè disputaret: cum enim in sancta sanctorū illius templi tam multa sedilia apparuerūt. Quoniam Christus sua passione perfecit, vt ea sancta sanctorum aperirentur, paterentque omnibus, atque in illa non tantū summō Sacerdoti, qui ipsemet Christus est, sed vniuersis liber esset ingressus, quibus idcirco in eum locū admittendis, recipiēdisque pernecessaria erant sedilia, in quibus illi sederent, iuxta illud ad Ephes. I. Cum essetis mortui peccatis, conuincit nos in Christo, & conuersitatis, & considere fecit in caelestibus in Christo Iesu: Cernis igitur patefacta fuisse per Christum mortalibus sancta sanctorū caelestia, quod idem est, atque illud, quod hoc loco ait Ioannes, ciuitatis illius caelestis portas apertas, patētēque esse omnibus, quacunque tandem orbis ex parte aduenerint. Propterea enim ad Orientem, Occasum, Aquilonem, & Austrum ternæ patent portæ amplissima: nec vlli omnino nationi ac genti aditus, & ingressus interdicitur.

Ephes. 2. 5.

IV. Gentium conuersio, & Regum pietatis erga Christum monumenta.

Quod verò ad secundum spectat, cum dicitur: Reges terræ afferent gloriam suam, & honorem in illam: & iterum: Afferent gloriam, & honorem gentium in illam: significatur Gentium ad fidem conuersio: & potentissimos quosque Reges imperium Christi recepturos, & gloriam suam, & honorem, hoc est, diuitias omnes suas, atque potentiam in Christi cultum erectis religionis causa magnificis templis, aliisque Christianæ pietatis, & religionis monumentis exædificatis præ animi pietate ac religione oblaturos: eosdem denique Principes curaturos vt ad innumeras alias gentes, nationēque Euāgelicæ tubæ sonus perueniat, illæque etiā ad fidei veritatem amplectendā permotæ victori Christo colla subiiciāt, suisque etiā omnibus in Christi cultū, & seruitium cōsecratis pro magno habeāt tātō Principi famulari. Magnificis sanè verbis Esaias hanc Regum, Principūque conuersionem, pietatēque amplificat c. 60. vt minimè dubitē ad eum Esaiæ locum in hac visione Ioānis allusionem fieri. Perstringemus tātum præcipua surge, inquit, illuminare Hierusalem: quia venit lumen tuū, & gloria Domini super te orta est. Et ambulabunt gētes in lumine tuo. (pro quo Ioannes hoc loco totidem verbis: Et ambulabunt gētes in lumine eius.) Tunc videbis, & afflues, mirabitur, & dilatabitur cor tuum, quādo conuersa fuerit ad te multitudo maris fortitudo Gentium, venerit. Me insil. expectant, &

Locum Esaiæ illustr. Esai 60. 1.

anes maris in principio, ut adducam filios tuos de longè: argentum eorum, & aurum eorum
 ovis nomini Domini Dei tui, & sancto Israel, quia glorificavit te. Ex his habes omnem mun-
 danam opulentiam ad Eccl. accepisse. Et edificabunt filij peregrinorum muros tuos, & Reges
 eorum ministrabunt tibi. Et aperientur portæ tuæ inquit: die ac nocte non claudentur. ut afferatur
 ad te fortitudo Gentium, (eisdem penè verbis Ioan. Afferent gloriâ, & honore gentium in illam)
 & Reges eorum adducantur. Gens enim, & regnum, quod non seruerit tibi, peribit. Et venient
 ad te curus filij eorum, qui humiliaverunt te, & adorabunt vestigia pedum tuorum omnes, qui de-
 traherant tibi. Quoniam Principes, ac tyranni, aut certè filij, posterique eorum, qui

Tyranni, et
 Principes ad
 Ecclesiam ac-
 cessere humi-
 les.
 V.

Sequitur: Pro eo, quod fuisti derelicta, & odio habita, & non erat, qui per te transires, po-
 nam te in superbiam secularum. Nihil mihi sanè sublimius videtur Ecclesie gloria di-
 ci potuisse. Ponam te, inquit, in superbiam secularum, hoc est, tam illustrem, glo-
 riosamque efficiam, ut potentissimi quique Reges, & orbis terrarum Principes
 magnæ gloriæ, & superbiam loco ducant tibi famulari, de eoque famulatu quasi
 de amplissimo quodam principatu, & imperio superbire videantur. Quo quid
 gloriosius, & vitia dicam, magis superbum de Ecclesie maiestate dici, aut cogi-
 tari potuit? Nec multum dissimile est, quod sequitur. Sugest lac gentium, & mammil-
 la Regum lactaberis. Suxit enim Ecclesia lac gentium, cum quicquid magni, quic-
 quid opulentum, quicquid pretiosum gentes possidebant, in suum usum vedita-
 vit. Mammilla quoque Regum lactata est, cum amplissimis Regum, & Imperato-
 rum privilegiis, donationibusque aucta, & locupleta quasi ad Regum mammil-
 las per amoris, fauorūque magnitudinem adnota lac eorum suxit, hoc est, quic-
 quid pingue, ac succulentum possidebant, eorum beneficio acquisiuit. Multus
 est in hoc argumento Esaias: nam & c. 61. sic ait. Vos autem sacerdotes domini vocami-
 ni: Ministri Dei nostri dicitur vobis, & Fortitudinem Gentium comedetis, & in gloria co-
 rum superbiatis. Sicut, ut Septuaginta translulerunt: Fortitudinem gentium comedetis, &
 in duntaxat eorum eris admirabiles. Quoniam in usum rerum sacrarum, erectionem
 templorum, ac reditus Ecclesiam quam plurima, & maxima Regum, ac Princi-
 pum vectigalia redundarunt. Etc. 49. Hæc dicit Dominus: Ecce leuabo ad Gentes ma-
 num meam, & ad populos exalabo signum meum. Et afferent filios tuos in sinu, & filias tuas
 super humeros portabunt. Et erunt Reges nutricij tui, & Regina nutrix tua: vultu in terra
 demisso adorabunt te, & puluerem pedum tuorum lingent.

Ecclesia lac
 gentium quæ-
 do dicitur
 sugere.

Esai. 61. 6.
 In usum sa-
 cerorum ce-
 dunt Regum
 vectigalia.
 Septuag.
 Esai. 49. 22.

Et verò hæc omnia, quæ primùm Esaias, & postea Ioannes prædixit, cumulatim
 firmè impleta fuisse, vt de aliis interim taceam. Regum Lusitanie exempla claris-
 sima demonstrat. I) enim non solum in regnis suis gloriam omnem, & honorem
 in Dei cultum, & religionem contulerunt: sed etiam in credibili pietate curarunt,
 vt quamplurimi barbararum gentium Reges, ac Dynastæ, quos in uictis armis, ac
 bellica virtute sibi stipendarios, ac vectigales fecerunt, fidem nostram, religio-
 nemque amplecterentur, & gloriam quoque ipsi suam, & honorem Christi ser-
 uatoris cultui, & venerationi consecrarent. Quin potius in exteris sibi nationibus
 in Oriente, Occidētēque subiiciendis non tam imperij sui, quàm religionis pro-
 paganda studio se rebantur: nec suis in terra, mat̄que copiam sibi, quàm Chri-
 sto militabant. Cōuersos verò ad fidem mirum est, quàm paterno amplexu fove-
 rent: quàm pio affectu educarent: quàm Regali munificentiâ, & liberalitate ex-
 tructis Neophytorum domiciliis sustentarent, quàm amplis priuilegiis eaque

VI.
 Quanta pro
 Christi gloria
 Lusitan Re-
 ges gesserint.

de rescriptis ad suos in India Proreges, & Governatores literis, ac regis diplomatis, & exemptionibus in omni genere tanquam clarissimos filios tuerentur. Atque ut pauca ex multis perstringamus, primus Lusitaniæ Rex Alfonso Henricus, qui totam fere Portugalliam à Saracenorum tyrannide in pristinam libertatem assuet, ea quæ bello comparabat, magna ex parte in sacras Religiosorum familias conferebat, ex iisque plurima templa instauravit, aliæque sanè magnifica à fundamentis erexit, maximæque, & celeberrima monasteria exedificavit, è quibus illa potissimum excellunt Alcobaciense, & Augustinianum sanctæ Crucis in vrbe Conimbrica, quo duæ cœnobiaz amplissimis redditibus dotata. Illud verò incredibile huius Regis pietatem declarat, quòd cum Olisiponem tunc temporis Saracenorum ditioni subiectam obsideret, celeberrimum sancti Vincentij cœnobium ordinis sancti Augustini eo ipso loco, quo castra locauerat, extruxit, ut quod scriptum est 2. Esd. 4. de iis, qui muros Hierusalem ædificabant, quòd vna manu faciebant opus, & altera tenebant gladium, aptissimè in Alfonso quadrat.

Primus Rex
Alfonso.

2. Esdr. 4.
VII.

Quæ Alfonso pietas ad reliquos consequentes Reges cum regno ipso quasi hereditario iure peruenit. Nam ut alios Lusitaniæ Reges mittamus, duo illa clarissima Lusitaniæ lumina Emmanuel, & Ioannes hoc nomine tertius, non minus fidei suæ, & pietatis splendore quasi duo fulgentissimi soles prodigiosos, ac Diuino planè exortu in Occidente exortientes ipsas Orientis oras collustrarunt, quæ inuictis armis ad suam ditionem, & imperium adiunxerunt. Verum enim verò Emmanuel omnis memoriæ Princeps qui primus Orientem non minus admirando ausu, quàm felici successu aperuit, plurima templa non in Lusitania modò, sed in Asia etià, & Africa sibi subiectis provinciis excitauit, locupletauitque amplissimis muneribus. In his Bethlehemiticū cœnobium per leucam Olisipone distans, & operis magnitudine, & magnificentia in præcipuis totius Europæ numerandū D. Hier. Patribus attribuit. Quod opus Ioan. hoc nomine tertius Emmanuelis filius postea amplificauit, ut attestatur elegantissima carmina in ipsa templi fronte incisa, quæ Andreas Rescèdius nostras Eborensis, vir eximie eruditionis, & inuestigator antiquitatis excellentissimus, atque in eo genere longè doctissimus composuit, quæ ita habent.

Rex Emma-
nel.

Vasta mole sacrum Divina in litore Matri

Rex profuit, Regum maximus Emmanuel.

Auxit opus hæres Regni, & pietatis. Perque

structura certant, religione pares

Extruxit quoque Emmanuel Misericordiæ Olisiponenis ædem, & eisdem xenochium sanè regium, & magnificum, & sancti Antonij cœnobium Franciscanum, & Dominicanum de annuntiata Virgine parthenonem: monasteria, quæ de Pena, & Sylva, de Berlengs dicuntur, omnia Hieronymianæ familiæ: monasterium Virginis de Serra Dominicani Ordinis sancti Antonij de Pinu obseruationis Franciscanæ: templum Eborense Franciscanum vna tantum naui constans, omnium, quæ in Lusitania sunt, amplissimum magnificum Tomariensem Ordinis Christi conuentum, maius templum Eluense, Benedictinum monasterium Portuense, Claranum Parthenonem, Tauillæ in Algarbiorum regno, Serpense monasterium Franciscanum, & alia, quæ breuitatis causa recensere omitimus. Christianam religionem latè per Indiam, & Ethiopiam propagauit: atque in Congi regnum militi viros virtute, doctrinâque præstantes, qui eam gentem ad fidei nostræ sanctissimam disciplinam erudirent, literisque suis, ac precibus tandem perfecit, ut barbaræ illius, & efferatæ provinciæ Reges, ac Dynastæ filios suos in Lusitaniam mitterent, qui bonis artibus, moribus, fideique nostræ sanctionibus instruci-

Et rursus in patriam regressi maximam ad fidem illis in provinciis accessionem fecerunt. Infinitum esse, quae in hoc genere fecit Emmanuel, oratione complecti. Jam vero, quis pro dignitate explicare possit, quam bene de re Christiana meritus Ioan. fuerit: Is Societatis nostrae in Lusitania parens, Conimbricense collegium amplissimum Orientis seminariū erexit, Franciscoque Xaverio cum aliis Sociis in Indiam transmissis fidem in iis regionibus longè, latèque propagavit, eius rei tam ardenti studio incensus, ut nihil haberet antiquius, quam ut Christiana religio in diis in remotis illis, barbarisque provinciis augetur, ac tū demum se beatum Regem putaret, si Christi regnum sua opera constitutum ubique gentium effloresceret. Id quod, ne multus sum, satis erit intelligere ex eius datis ad Ioannē Castrum Indiae Proregē literis, quas Ioannes Petrus Maffei Societatis nostrae, & historiae scriptor, cum primis illustris in libro historiarum starū de rebus in India à Lusitanis præclare gestis duodecimo refert, quas opere pretiū duximus hoc loco transcribere in sempiternum eius pietatis, ac religionis monumentum.

Ille igitur sic habent. *Ioannes Rex, Ioanni Castrio Indiae Proregi amico, Salutē. Quid non ignoras, idololatriæ graue piaculum est, ut ea in meo regno velle pacto ferenda non sit. Delatum est autem ad nos in Goanis finibus tum publico, tum privatim colis sacella idolorū: præterea ludos, ritusque Ethnicos celebrari patā: ac praeinde tibi etiam, atque etiā mando, ac planè iubeo, idola omnia per idoneos administratores inuestigata, & unūquodque sublata comminuas, cedurasque, & cetera grauibus edicimus, ne cui prorsus vili eiusmodi simulacrū, aut signum ex are, ligno, argilla, gypso, alioue metallo, materia, massa simidere, ducere, sculperè, fingere, exprimere, figurare, aut aliunde importatum habere, seu sacra, iudicia, & Ethnico more facere, aut drachmanas concionatores, magistrosve, ceteros imos Christi aduersarios vlla ope inuere, vel recto recipere liceat. Qui secus faxit, pœnis in edicto propostis nulla remissione multatur. Et quia gentes ad legitimū vniū Dei cultū nō modo sibi futurae beatitudinis, sed etiā presentibus interdu pramiis inuitanda sunt, curabis e-nixè, uti redemptor & dicitur alius, curaciones publice, & alia munera quae iustosa in homines Eth-nicos in hanc diē conferri solent, in ipsos Christi Neophytos primo quoque tempore transferantur. Ad classem meam deducendas audio promissū cogi vulgus Indorū: placet excipere Christianos. Ad haec certis antioribus magno mihi, meo dolere cōpertū est ab Lusitanis hominibus vili pretio coepta mā-cipia, quae apud Christianos dominos perfacile negotio ad Baptismū adduci possint, Mahometanis, ac barbaris mercatoribus ad non dubium interitum vberioris quaestus causa venundari. Id piaculū ne admittatur in posterū, ne seruitia vlli nisi Christiano emptori, aut licitatori ad-dicantur, item grauis cauebis edicta. In oppido Bazaino templum Dni Iosepho ex trinitor idoneū-que stipendium alendo vicario, & beneficiariū aliquot de meo assignator. Annua porro tria paradaum millia in impuriā Mahometis ades, & nefarium cultum ab eius sectatoribus impendi aut eliac solent. Euangelij prædicationibus, & conuersionis adiutoribus in posterum numerantur. In agro Catalensi Neophytis meū velle alibus trecenti quatuor annis oriz & modij ab Antistite diui-duntur, pondera, pretia, & rationes olim cū Thomae Christianis iuris, qui in Cocinensi ditione di-uiduntur piper, nostrū mercatoribus labefactari, vialarique cognouimus, nec non subtrahi cora-laria, quae ad pretium aldi ex pacto conuento consueuerāt, idque magno cum eorum damno pa-rerent, & offensione, quibus multas ob causas praecipue consilium oportuerat: ac praeinde curabis quam diligentissime, ut in hisce commerciis Thomae prorsus in dolames, indemneque seruentur, easque ceteris etiā in rebus, vti Christianorū, socios aequū est, liberaliter, comiterque tractabis. A ges etiā cōcipi Cocini Regē, vti ritus quosdam Ethnicos ab ipsis Aucaribus in pipere venditione ad-hiberi soltos e nostro commercio tolli permittat. Ab eodē Regē aut Indorū ex eius ditione, qui reli-ctis idolis Christiana suscipiunt sacra, fortunis omnibus illico spoliari: ab eiusmodi immanitate, & tu omnibus meris amicūm Regē, & inter se auertere, & cetera ipsi quoque in eandem sententiam ad-entis literis dabimus: rate Prae cum Magistro Francisco Xaverio consultabis, atque don-*

VIII.
Res Ioānes
Tertius.

Spicies, utrum ad piscarij litoru Ecclesie incrementum expediat, fasue sit piscandi potestatem
 patere dumtaxat iis, qui Christum induerint, ceteros, quos ad sapiant, eo que sit, & commodo pra-
 liberis. Qui ex Ethnicis ad Christum sese conuertunt, eos audio tanquam sceleratos, & sacros a
 parentibus, cognatis, amicisque recto ceteri, boni currit, ac summa protinus in solitudine, atque
 egestate versari. Horu tu inopia subleuanda annuam emens reditibus pecunia summam decer-
 ne distribuendam a sacerdote, qui eiusmodi Neophytorum institutioni praefuerit. E Ceilano in-
 sula regium, ut fertur, adolescentulus impius auunculine, an parentis effugiens manu Goam Ba-
 ptismi gratia se contulit: huius in persona, quando ad aliorum conuersionem haud leue mementu
 est, dabo operam, uti doctrina quidem, ac moribus in D. Pauli collegia cum alumnis ceteris in-
 bnat. Quod vero ad victu, cultumque strinet, haud separatim hospitio impensa mea copiose, ac
 liber aliter habeatur. Si significauit in ipse mihi per literas ad Ceilani regnum sibi in, acti non que
 competere videbit, quidnam hoc sit, totamque rem probe exploratam, & cognitam ad me per-
 scribes. Quod autem Tyrannus in suos populares, qui Euangelio credere, tam crudeliter seuit
 ferat quidem illas, verumtamen debitas tanto scelere poenitentis ab eo per se quam primum exigi volo,
 & gravem euadacia mercede dimittatur, quo intelligant omnes, nihil esse mihi antiquum, quam
 ut omni ex parte integri, incolam esse se uentur, qui a Daemonum castro ad Christiana signa
 traserint. Ab Ethnicis artificibus Christi Domini, Virgini matris, & sanctorum imaginea
 pingi, atque adeo circunferri venales minime decorum est nammi Christiano. Fuit et eo cum pro-
 scripitionis, ac vituperium minime edices, ne cui profana tabula, ut eius in di pingere, aut vendere quo-
 quo modo in posterum liceat. Paruiale Concini templum, itemque Ceilani aditu in choata patere
 imbribus putrefacienda turpissimum est: utrumque tu antequam ac fabris adhibitu quadripium
 tegendum ac perficiendum curabis. Placet etiam in vicum Nerosae templum, D. Th. Apostolo fieri,
 Calapone ceptam sancta Crux, eade absolui: ite me in Ciorano insula teplum ex ceteris praeterca
 locu idoneu auditoria, & scholam institui, ad qua statim diebus non Christiana modo plebs catho-
 chisim causa, verum etiam Ethnici ad Euangelium audientiu vel inuiti conueniant. Quando
 quide in ista mea ditione mihi primu amnis, per maximu est obsequium Dei, & Christiana reli-
 gionis amplifacatio, cupio uehementer e. s. aliostrano quoque, & dardehu simbus, quibus mihi nu-
 per Idalcam cesit, idoloru cultum, ac profanas Gentium superstitiones profusus uelli. Id quod ci-
 tra tumultum, ac vim hac praesertim initer hat, expediat rationibus, ac disputationibus quam le-
 nissime populos edoceri, quibus in errore, ac ueritate ignoracione uersentur, quamque uel per-
 uersum, uel impium sit cultum non uel debitum. Deo simulacris, lapidibusque ab homine tribui. Por-
 ro ad eos pellendus tenebras cum aliis uinos adhibebis uirtutes, & eruditioe praesantes: tum ue-
 ro ipse tu primarias, & in onacare, allagis, monere non desine, atque omni ratione ad Christum
 allicere. Quae se dedertur, hoste in huius receptu non tenebris uero, sed ortum pro suo que; ca-
 pu fouebis, diuabifque, & a. omnia scito nobis maiorem in modum esse cordi. Quae singula te
 praes industria, & prohibere sedulo curaturum esse confidimus. Haetenus Rex Iamnes.

X.
 Supradicta
 propheta
 quibus con-
 ueniunt.

Ex his igitur, quae de Ioan. de alii Lusitania regibus breuiter perstrinximus, li-
 quido apparet, quae uere dicatur Eccl. in superbia Lusitaniae Principum. Deo posi-
 ta, ut Eccl. praenuntiauerat, quae uere Lusitanorum Regum mamilla lactata, quae uere
 in Lusitania Anstias, alii quae inferiores aduulstri Eccl. obreditu magnitudinē,
 quibus illas regalis munificencia lo cuplecauit, fortitudinē Lusitaniae comedere,
 & in gloria regni Lusitaniae superbire, & in diuitiis Lusitanorum Regu admirabi-
 les dici possint: quae uere Lusitaniae Principes nutritiij Eccl. & Regine Lusitaniae
 fidei nutritores appellari debeant. Quid enim aliud est Eccl. filios in Regu tanqua
 nutriti oru libis, quae ueris portari, si haec non est? Denique quae uere propter
 Reges praecipue Lusitaniae dictum sit haec loco a Ioan. que in Hierusalē hec est,
 in Eccl. deberent Reges gloria suam, & honorē, in uero omnium gentium inferro.

ARGV

